

Der er mange gode grunde til at give plasma – og donorerne ved det!

På baggrund af 379 spørgeskemabesvarelser, samt korte interviews med i alt 26 plasmadonorer. Tal og tabeller er kun baseret på spørgeskemadata.

Køn/Alder	18-23	24-29	30-35	36-41	42-47	48-53	54-59	60-66	Total
Mænd %	56 %	71 %	69 %	57 %	67 %	71 %	68 %	77 %	67 %
Kvinder %	44 %	29 %	31 %	43 %	33 %	29 %	32 %	23 %	33 %
Total %	9 %	17 %	10 %	14 %	13 %	15 %	14 %	8 %	100 %

Der er desuden besvarelser fra alle regioner, og både ”nye” og ”gamle” blod- og plasmadonorer.

Fuldblod vs plasma

Over halvdelen (65 %) af plasmadonorerne er ikke længere fuldblodsdonorer, men bliver kun tappet for plasma. Set i lyset af det faldende behov for fuldblodstapninger er dette måske ikke nogen negativ tendens – at de, som har mulighed for at blive plasmadonorer i høj grad gør dette, og ”overlader” fuldblodstapningerne til andre.

Det er ikke én bestemt gruppe af plasmadonorer, der ikke længere bliver tappet for fuldblod. Disse donorer er tværtimod fordelt utroligt jævnt med hensyn til både køn, alder og bopæl.

Tappefrekvens plasma	1-3 pr. år	4-6 pr. år	7-10 pr. år
%	10 %	33 %	57 %

Lidt over halvdelen giver plasma så ofte som muligt, eller tæt på. Dette må betragtes som et positivt tegn på, at donorerne generelt er glade for at være plasmadonorer. Andre har enten ikke lyst eller tid til at blive tappet hver måned.

Med hensyn til nye plasmadonorerers intentioner om fremtidig tappefrekvens; Alle (undtagen én), som har angivet en tappefrekvens på 1-3 tapninger om året har i forvejen kun givet plasma 1-5 gange. Alle donorer i ”midtergruppen” (mht. tappefrekvens) har doneret plasma højest 20 gange. Der er således ikke noget der tyder på, at de nye plasmadonorer overvurderer egne intentioner med hensyn til, hvor ofte de fremover vil donere plasma.

Hvervning af plasmadonorer

Over halvdelen af de adspurgte (68 %) er blevet plasmadonorer efter opfordring fra personalet i deres blodbank. Det er dog også værd at bemærke, at det tilsyneladende giver resultater, når der efterlyses plasmadonorer i fx Donor Nyt (17 %).

Hvervning/frekvens	1-3 pr. år	%	4-6 pr. år	%	7-10 pr. år	%	Total
Af personale	32	13 %	91	36 %	129	51 %	252
Hørt om fra andre	2	7 %	11	41 %	14	52 %	27
Læst om selv	3	4 %	14	21 %	51	75 %	68

Det er iøjefaldende, at dem, som selv har henvendt sig efter at have læst om plasmadonation (fx i Donor Nyt) i meget højere grad end andre bliver tappet så ofte som muligt. Dette hænger givetvis sammen med, at disse donorer allerede når de melder sig som plasmadonorer er meget motiverede

og engagerede. Selvom det således kun er omkring 17 %, som selv henvender sig efter at have læst om plasmadonation, er disse donorer tydeligvis generelt meget motiverede for at yde den ekstra indsats det er at blive tappet næsten hver måned.

Gode grunde til at blive plasmadonor

92 % angiver, at deres motivation for at donere plasma ikke er anderledes end deres oprindelige motivation for at blive bloddonorer. Hos de resterende 8 % (og som end også inden for majoriteten) gemmer der sig flere gode grunde til at blive plasmadonor, hvis man har muligheden for det;

- Donorer med en sjælden blodtype, som ellers aldrig bliver kaldt til tapning, kan hjælpe på en anden måde end ved at give fuldblod.
- Donorer med lavt hæmoglobinniveau risikerer ikke jernmangel ved plasmatapninger.
- Donorer, som dyrker meget sport og motion kan bedre passe deres træning.
- Mange plasmadonorer føler, at de ”hjælper mere” ved at give plasma, og oplever dette meget positivt.

I blodbanken

De fleste plasmadonorer oplever ikke det ekstra tidsforbrug som betydningsfuldt. Over halvdelen (65 %) oplever ikke en plasmatapning som ”særligt tidskrævende”. En del af dem, som har svaret ”ja” har dog også tilføjet, at det ekstra tidsforbrug ikke betyder noget for dem. Og som en donor siger – ”Man kan tage sig tid til så meget andet.”

Hvad laver en plasmadonor den halve times tid, han/hun ligger og bliver tappet?

Svar	%
Intet specielt – slapper af	59,8 %
Samtale med tappepersonale	55,0 %
Arbejde/tjekke mails	30,6 %
Læse	28,6 %
Spille spil på mobiltelefon/tablet	25,2 %
Samtale med anden plasmadonor	12,8 %
Lytte til musik	9,4 %

Andre svar inkluderede film, Netflix, YouTube, Facebook og andre sociale medier, nyheder online – og ellers bare spise chokolade og kigge på den maskine, man er tilkoblet. 12 % har kun svaret ”intet specielt – slapper af”. Dette skal dog ikke opfattes negativt – mange plasmadonorer udtrykker glæde ved at få et ”afbræk i hverdagen”, og få lov til at slappe lidt af samtidig med, at de gør noget godt.

Stemningen i blodbanken bliver af donorerne hovedsageligt beskrevet som ”professionel” (77,6 %), ”afslappet” (72,4 %), ”hyggelig” (64,9 %), ”tryk” (63,8 %) og ”meget god” (53,4 %). Ingen har valgt svarmulighederne ”dårlig” eller ”meget dårlig”. Alt i alt tyder besvarelserne på, at donorerne føler sig godt tilpasse i blodbanken, når de kommer for at donere plasma. Dette skal naturligvis ses i lyset af undersøgelsens indbyggede bias, idet frivillige donorer næppe ville fortsætte, hvis de følte sig meget dårligt behandlet eller lignende.